

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

GYVŲ INKSTO DONORŲ GYVENIMO KOKYBĖS IR PSICHOSOCIALINĖS BŪKLĖS PO INKSTO DONO- RYSTĖS ĮVERTINIMAS. NARATYVIOJI LITERATŪROS APŽVALGA

Autorės. Rusnė GUTAUSKAITĖ, IV kursas, Beatričė IDZELYTĖ, IV kursas.

Vadovė. Asist. dr. Diana SUKACKIENĖ, Gastroenterologijos, nefrourologijos ir chirurgijos klinika, VU MF Klinikinės medicinos institutas.

Tikslas. Atlikti literatūros apžvalgą apie gyvų inksto donorų (GID) pooperacinę psichosocialinę savijautą.

Metodai. Analizavome Europos gyvų donorų psichosocialinio stebėjimo (ELIPSY) projekto tyrėjų komandos sukurtą klausimyną ir apklausos rezultatus, publikuotus 2020 m.

Rezultatai. ELIPSY projektas – tai 2009 m. pradėtas vykdyti daugiacentris tarptautinis tyrimas, kurio tikslas yra ištirti GID pooperacinę psichosocialinę savijautą, siekiant gerinti donorystės patirčių kokybę. Tyrėjai sukūrė klausimyną siekiant sekti pooperacinę GID būklę. Tam naudojo validuotus psichometrinius instrumentus, o specifiniai su donoryste susiję klausimai buvo sukurti *ad hoc*, remiantis ankstesniais tyrimais ir adaptuoti vertimu bei kultūriniais aspektais.

ELIPSY anketą sudarė šios klausimų grupės: asmeniniai duomenys, gyvenimo kokybė (ASCA, SF-36), su gyvenimo kokybe susiję specifiniai donorystės klausimai, psichinė sveikata / psichosocialinė gerovė, paciento fizinė sveikata, su donoryste susiję klausimai apie psichinę sveikatą, piktnaudžiavimas psichoaktyviomis medžiagomis, vidinės darnos skalė, socioekonominė padėtis, socialinė pagalba, gyvenimo įvykiai, donoro ir recipiento santykiai, pasitenkinimas donoryste ir refleksija.

Dauguma GID po donorystės gyvenimo kokybę vertina teigiamai. Tačiau nurodomi ir neigiami dėl donorystės atsiradę psichosocialiniai aspektai: darbo praradimas (1,8%), suprastėję donoro-recipiento santykiai (1,7%), psichologinio / psichiatriinio gydymo poreikis (1,7%). Taip pat įvardijamas nuovargis, bet vertinant SF-36 klausimyno atsakymus, reikšmingo energijos lygio sumažėjimo nenustatyta (58,0±7,5 balo). Donorai, kurių gyvenimo kokybė dėl donorystės suprastėjo, nurodė gautos informacijos apie operaciją trūkumą. Be to, šie asmenys atsakė, kad tapti donorais juos paskatino noras išgelbėti artimojo gyvybę ar sumažinti jo kančias. Tačiau didžiajai daliai donorų (89,8%) informacijos apie operaciją užteko.

Išvados. ELIPSY projekto rezultatai atskleidžia, kad donorystės patirtys dažniausiai vertinamos teigiamai. Tačiau dalis donorų nurodo neigiamas patirtis (nuovargį, pakitusią psichosocialinę savijautą bei prastesnius santykius su recipientu), į kurias verta atsižvelgti. Lietuvoje po donorystės operacijos daugiausia dėmesio skiriama vertinti donoro fizinę būklę, o ELIPSY ar panašus projektas nebuvo vykdomas. Todėl manome, kad yra prasminga apklausti mūsų šalies donorus apie jų pooperacinę psichosocialinę būklę.

Raktažodžiai. Gyvoji inkstų donorystė; pooperacinė psichosocialinė savijauta.